Valsts izglītības attīstības aģentūra

Centralizētais eksāmens
Latviešu valoda
Optimālais mācību satura apguves līmenis

Centralizētā eksāmena programma

2026./2027.m. g.

Saturs

1. Centralizētā eksāmena mērķis un adresāts 3
2. Vērtēšanas saturs 3
2.1. Sasniedzamo rezultātu veids un grupa 3
2.2. Satura moduļi 5
2.3. Izziņas darbības līmenis 6
3. Eksāmena uzbūve 7
4. Nepieciešamo resursu nodrošinājums 11
5. Vērtēšanas kārtība un kritēriji 11
6. Palīglīdzekļi, kurus atļauts izmantot eksāmena laikā 12
1. pielikums. 2.daļa. Tekstveides vērtēšanas kritēriji 14
2. pielikums. 3.daļa. Runas un saziņas vērtēšanas kritēriji 18

1. Centralizētā eksāmena mērķis un adresāts

Centralizētā eksāmena (turpmāk – eksāmens) mērķis ir novērtēt skolēnu sniegumu latviešu valodā atbilstoši Ministru kabineta 2019. gada 3. septembra noteikumiem Nr. 416 "Noteikumi par valsts vispārējās vidējās izglītības standartu un vispārējās vidējās izglītības programmu paraugiem" (turpmāk – standarts) un standarta 2. pielikumam "Plānotie skolēnam sasniedzamie rezultāti valodu mācību jomā. I. Plānotie skolēnam sasniedzamie rezultāti latviešu valodā" optimālajā mācību satura apguves līmenī, identificēt un izvērtēt, cik lielā mērā ir apgūti plānotie sasniedzamie rezultāti (turpmāk – SR).

Eksāmena adresāts – izglītojamie, kuri ir apguvuši valodu mācību jomas sasniedzamos rezultātus latviešu valodā optimālajā mācību satura apguves līmenī.

2. Vērtēšanas saturs

Eksāmena vērtēšanas saturu raksturo trīs kategorijās:

1) sasniedzamo rezultātu veids un grupa;
2) satura moduļi;
3) izziņas darbības līmenis.

Tas nozīmē, ka katru eksāmena testelementu[1] raksturo noteikts SR veids un grupa, satura modulis un izziņas darbības līmenis.

2.1. Sasniedzamo rezultātu veids un grupa

Skolēnam plānotie SR ir apkopoti šādos veidos:

- zināšanas un izpratne;
- prasmju grupas;
- ieradumi.

Katram SR veidam ir norādītas SR grupas, kuras aptver standartā noteikto mācību saturu un tiek vērtētas eksāmenā (1. tabula).

Zināšanu un izpratnes pārbaudei ir paredzēti uzdevumi, kuros skolēns analizē tekstu, demonstrējot zināšanas un izpratni par latviešu valodas sistēmas un stilistikas jautājumiem, autora individuālā stila savdabību, valodas līdzekļu strukturālajām, semantiskajām un funkcionālajām īpatnībām. Prasmju apguvi raksturo piecas SR grupas – tekstveide, argumentēšana, teksta stilistika, valodas kvalitāte, mijiedarbība informācijas nodošanā –, kas attiecināmas uz skolēna snieguma pārbaudi gan mutvārdos, gan rakstveidā. Tekstveides prasmju grupā tiek pārbaudīta skolēna prasme veidot žanriski atbilstošu, pārdomātu, strukturētu, loģisku, pilnvērtīgi sasaistītu tekstu, kas atbilst tematam un ietver skolēna patstāvīgos spriedumus un personisko vērtējumu. Argumentēšanā tiek vērtēta skolēna prasme formulēt skaidrus un precīzus apgalvojumus, kā arī pierādīt tos ar precīziem, pamatotiem un iederīgiem pierādījumiem, izmantojot nepieciešamo informācijas apjomu, precīzus faktus, kas papildināti arī ar savu pieredzi. Teksta stilistikas prasmju grupā tiek pārbaudīta skolēna prasme veidot stilistiski atbilstošu, viendabīgu tekstu, kā arī prasme izvēlēties stilistiski iederīgus un iedarbīgus izteiksmes līdzekļus. Nozīmīga prasmju grupa ir valodas kvalitāte, kurā tiek pārbaudīta skolēna

[1] Testelements ir uzdevums vai uzdevuma daļa, kas veidots, lai vērtētu kādu konkrētu skolēnu darbības aspektu atbilstoši kritērijiem.

prasme veidot leksiski, gramatiski, stilistiski pilnvērtīgu tekstu, kas rakstu formā atbilst ortogrāfijas un interpunkcijas normām, bet mutvārdos ir vienmērīgi plūstošs. Mutvārdos īpaši tiek pārbaudīta arī mijiedarbība informācijas nodošanā – skolēna prasme iesaistīties dialogā, atbildot uz intervētāja jautājumiem un ievērojot runātāja kultūru. Īpašs SR veids ir ieradumi. Tā kā ieradumu vērtēšanai nozīmīgi ir novērot skolēna darbību ilgākā laikposmā, eksāmenā ieradumi netiek novērtēti tiešā veidā. Tomēr mācību procesā mērķtiecīgi veidoti ieradumi nozīmīgi ietekmē skolēnu sniegumu eksāmenā, piemēram, skolēna spēja regulāri kontrolēt savas valodas kvalitāti un iederību noteiktā situācijā, kā arī ieradums stilizēt tekstu, izmantojot savdabīgus vārdus vai gramatiskos līdzekļus, apzinoties, ka valoda raksturo cilvēka identitāti, tādējādi skolēna ieradumus eksāmenā vērtē netieši, integrējot šo vērtējumu noteiktos prasmju kritērijos.

1. tabula. Sasniedzamo rezultātu veidi, grupas un to īpatsvars eksāmenā

Sasniedzamo rezultātu veids un grupa		**Īpatsvars (%)**
Zināšanas un izpratne	● Pārzina valodas funkcionālos stilus, tiem raksturīgās pazīmes, kā arī tipiskos izteiksmes līdzekļus; ● pilnvērtīgi nosaka, skaidro, raksturo, analizē, pamato tekstā lietotos valodas līdzekļus no strukturālā, semantiskā un funkcionālā viedokļa; ● vērtē valodas līdzekļus, ja nepieciešams, piedāvā uzlabojumus.	15 – 17
Prasmju grupas	Tekstveide: ● veido tekstu, kura temats ir izprasts, pietiekami izvērsts teksta saturā; ● skaidri un precīzi pauž temata aktualitāti; ● pārdomāti strukturē skatījumu uz problēmu, ietver patstāvīgus spriedumus, kas atspoguļo personisko vērtējumu, piedāvā skatu no dažādiem viedokļiem; ● strukturē tekstu, kas pilnībā atbilst žanram, ir strukturāli pārdomāts, līdzsvarots, pabeigts; ● veido loģisku un skaidri uztveramu tekstu, ko raksturo pilnvērtīga sasaiste; ● teksta veidošanā ievēro prasīto dalījumu rindkopās un teksta apjomu.	17 – 19
	Argumentēšana: ● formulē skaidrus un precīzus apgalvojumus, kas pilnībā atbilst analizējamam tematam, pieteiktajai problēmai vai jautājumam; ● pierāda argumentus ar precīziem, pamatotiem un iederīgiem pierādījumiem, izmantojot nepieciešamo informācijas apjomu, precīzus faktus, kas papildināti arī ar savu pieredzi; ● izmanto kvalitatīvi un kvantitatīvi pietiekamus argumentus, lai pierādītu apgalvojumus.	12 – 14

	Teksta stilistika: ● veido stilistiski pārdomātu tekstu, kurā ievērotas vienotas stila prasības; ● izvēlas stilistiski iederīgus un iedarbīgus izteiksmes līdzekļus; ● īsteno radošumu teksta veidošanā.	10 –12
	Valodas kvalitāte: ● veido tekstu, kurā vārdu krājums ir pārdomāts, daudzveidīgs, funkcionāli un semantiski prasmīgi izvēlēts; ● veido pilnvērtīgu teksta gramatisko (morfoloģisko un sintaktisko) noformējumu, kas atbilst komunikatīvajam nolūkam; ● veido tekstu atbilstoši latviešu literārās valodas ortogrāfijai un interpunkcijai; ● veido mutvārdu tekstu, kuram raksturīgs vienmērīgs valodas plūdums, izmantoti iederīgi izteiksmes līdzekļi.	24 – 26
	Mijiedarbība saziņas procesā: ● izturas cieņpilni pret sarunas biedru un ievēro runātāja kultūru; ● izsakās skaidri, loģiski, pārliecinoši, ievērojot laika limitu; ● atbild uz jautājumiem pārdomāti, strukturēti, precīzi un pietiekami izvērsti.	8 – 12

2.2. Satura moduļi

Eksāmenā saturs ir pakārtots četriem satura moduļiem, kas veido strukturāli saturisko ietvaru plānotajiem skolēnam SR latviešu valodā atbilstoši standartam (2. pielikums) un ko raksturo četri satura moduļi.

- "Valoda un sabiedrība"

  Eksāmenā tiek pārbaudīti šādi satura jautājumi:
  - latviešu valodas paveidi un tiem raksturīgās pazīmes;
  - aktuālā valodu situācija Latvijā;
  - valodas un kultūras nozīme identitātes veidošanas procesā.
- "Mediji, valoda un ietekme"

  Eksāmenā tiek pārbaudīti šādi satura jautājumi:
  - vēstījuma aktualitāte, mērķis, kā arī žanrs, struktūra, funkcijas;
  - viedokļa izpratne, viedokļa uzbūve, argumentācija;
  - regulēta lingvistiskā uzvedība, ievērojot ētikas normas.

- "Stilistika"

  Eksāmenā tiek pārbaudīti šādi satura jautājumi:
  - valodas funkcionālie stili un tiem raksturīgās pazīmes;
  - valodas līdzekļu izvēle un lietojums, stilistiskā iederība;
  - autora individuālā stila īpatnības valodā.

- "Valodas struktūra"
  Eksāmenā tiek pārbaudīti šādi satura jautājumi:
  - valodas sistēma, dažādu valodas līmeņu vienības;
  - valodas līdzekļu strukturālais, semantiskais un funkcionālais raksturojums:
  - valodas leksiskie līdzekļi,
  - valodas gramatiskie (morfoloģiskie un sintaktiskie) līdzekļi,
  - latviešu literārās valodas ortogrāfijas un interpunkcijas nosacījumi;
  - teksta valodas kvalitāte atbilstoši literārās valodas normām.

Ņemot vērā eksāmena uzdevumu saturiskās nianses, katra moduļa īpatsvars var variēties 5 % amplitūdā (2. tabula).

2. tabula. Satura moduļi un to īpatsvars eksāmenā

Satura modulis	Īpatsvars (%)
Valoda un sabiedrība	5 – 10
Mediji, valoda un ietekme	15 – 20
Stilistika	20 – 25
Valodas struktūra	40 – 45

Eksāmena saturs ir veidots, ņemot vērā vairākus mācību satura un pieejas akcentus.

- Skolēns demonstrē visas valoddarbības prasmes (lasīt, rakstīt, runāt, klausīties), tomēr darbam ar rakstītiem tekstiem ir piešķirts lielāks īpatsvars (ap 80 %), jo vidējās izglītības posmā padziļināti tiek apgūta prasme rakstīt un strādāt ar uzrakstītu tekstu.
- Eksāmena saturs veidots, integrējot tajā arī sasaisti ar vispārējās vidējās izglītības saturu kultūras izpratnes un pašizpausmes mākslā mācību jomu, proti, latviešu literatūras materiālu izmantošanu un analīzi. Skolēnam tiek piedāvāti dažādu funkcionālo stilu teksti, tomēr kopumā lielāks īpatsvars ir daiļliteratūras tekstu izvēlei, lai skolēns varētu labāk fokusēties uz aktuāliem kultūras, literatūras vai valodniecības procesiem, kā arī teksta tematu, nolūku, aktualitāti, mērķtiecīgi izvēlētajiem valodas līdzekļiem u. tml. Dažos uzdevumu nosacījumos ir iekļauti jautājumi, kas vidējās izglītības posmā tiek apgūti starpdisciplināri, piemēram, piedāvāto tekstu saistība ar kontekstuālām norisēm sabiedrībā.
- Eksāmenā uzdevumu kompleksums īstenojas vairākos aspektos, proti, gan analizējamo tekstu sarežģītības pakāpē, gan dažādu kognitīvo darbību aktualizēšanā uzdevumu nosacījumos, gan dažādu saturisko vienību sistēmiskumā.

2.3. Izziņas darbības līmenis

Skolēna zināšanas, prasmes un kompetences tiek pārbaudītas četros kognitīvās jeb izziņas darbības līmeņos atbilstoši *SOLO* jeb novēroto mācīšanās rezultātu taksonomijai, kurā skolēna sniegums tiek raksturots, analizējot ideju jeb struktūrelementu skaitu un saišu kvalitāti starp šiem struktūrelementiem. Izziņas darbības līmeņu apraksts ir pielāgots eksāmenam. Izziņas darbības līmeņiem ir dažāds īpatsvars eksāmena norisē, ievērojot eksāmena mērķi un galvenos vērtēšanas principus, tāpēc izvēlēto izziņas darbību līmeņi ir sadalīti atbilstoši uzdevumu veidiem (katras izziņas darbības līmenis var variēties ne vairāk kā 5 % amplitūdā) (3. tabula).

3. tabula. Izziņas darbības līmeņu raksturojums un to īpatsvars eksāmenā

Izziņas darbības līmenis	**Līmeņa apraksts**	**Raksturīgie rīcības vārdi**	**Īpatsvars (%)**
I	Nosaka un atrod tekstā standarta moduļos un SR definētos saturiskos elementus.	atrast, izrakstīt, izvēlēties (no teksta), minēt (no teksta), nosaukt, nošķirt, noteikt	5 – 10
II	Klasificē un raksturo standarta moduļos un SR definētos saturiskos elementus.	aprakstīt, grupēt, izskaidrot, klasificēt, raksturot	10 – 15
III	Analizē un izvērtē standarta moduļos un SR definētos saturiskos elementus.	analizēt, novērtēt, pamatot jeb uzrakstīt pamatojumu, papildināt, piedāvāt (savu piemēru), salīdzināt, secināt jeb uzrakstīt secinājumu	35 – 40
IV	Pārveido un rada standarta moduļos un SR definētos saturiskos elementus.	formulēt, iekļaut, iesaistīt (tekstā), izmantot, pārveidot, sagatavot	30 – 35

3. Eksāmena uzbūve

Eksāmenam ir trīs daļas:

- 1. daļa – teksta satura un valodas līdzekļu analīze (rakstveidā);
- 2. daļa – tekstveide (rakstveidā);
- 3. daļa – runa un saziņa (mutvārdos).

4. tabula. Eksāmena daļu īpatsvars un izpildei paredzētais laiks

Daļa	Uzdevumu skaits	Maksimālais punktu skaits	Daļas īpatsvars, %	Izpildes laiks, min
1. Teksta satura un valodas līdzekļu analīze	6 -8	34	34	80
2. Tekstveide (argumentētā eseja vai pārspriedums)	1	40x1,15=46	46	120
3. Runa un saziņa	1	20	20	30*

*20 minūtes – skolēna gatavošanās, 10 minūtes – viedokļa izteikšana un atbildes uz jautājumiem.

Eksāmena rakstu daļas (teksta satura un valodas līdzekļu analīze; argumentētā eseja/pārspriedums) ir saturiski saistītas: 1) viens no piedāvātajiem tekstiem (1. teksts) tiek izmantots uzdevumu izpildei gan pirmajā, gan otrajā daļā; 2) argumentētās esejas/pārsprieduma temati ir tematiski sasaistīti ar 1. tekstu un/vai 2. tekstu. Rakstveida uzdevumu saturiskā saistība ir nepieciešama, lai palīdzētu skolēnam veidot plašāku faktoloģisko bāzi argumentētās esejas/pārsprieduma izstrādei.

1. daļa. Teksta satura un valodas līdzekļu analīze

Skolēnam tiek piedāvāts viens teksts vai teksta fragments (turpmāk – teksts), kas tiek iekļauts kā 1. teksts (šis teksts var tikt izmantots arī eksāmena 2. daļas uzdevuma izpildē). Teksta apjoms ir 400 – 800 vārdu. Analīzē izmanto teksta oriģinālu, kurš atbilstoši eksāmena nosacījumiem var būt īsināts, teksts var ietvert dažādu nacionālās valodas paveidu pazīmes. Tekstā ietverti daudzveidīgi valodas līdzekļi, lai tos var analizēt gan no semantiskā, gan no strukturālā, gan no stilistiskā viedokļa.
Teksta satura un valodas līdzekļu analīzē iekļauti 7 uzdevumi, lai skolēns katra uzdevuma izpildei varētu veltīt vismaz desmit minūtes. Uzdevumi veidoti atbilstoši izvēlētā teksta fragmenta (1. teksts) saturiskajam un valodiskajam piedāvājumam, līdz ar to tajos ir iekļauti eksāmena satura elementi, kas ir uzskatāmi identificējami un raksturojami izvēlētajā tekstā.
No saturiskā viedokļa teksta satura un valodas līdzekļu analīzes uzdevumi ietver jautājumus, kas atbilst standartā definētajiem saturiskajiem moduļiem un SR.
"Mediji, valoda un ietekme":

- viedokļa izpratne, viedokļa uzbūve, argumentācija;
- regulēta lingvistiskā uzvedība, ievērojot ētikas normas.

"Stilistika":

- valodas līdzekļu izvēle un lietojums, stilistiskā iederība;
- autora individuālā stila īpatnības valodā.

"Valodas struktūra":

- valodas sistēma, dažādu valodas līmeņu vienības;
- valodas līdzekļu strukturālais, semantiskais un funkcionālais raksturojums:
  - valodas leksiskie līdzekļi,
  - valodas gramatiskie (morfoloģiskie un sintaktiskie) līdzekļi,
  - latviešu literārās valodas ortogrāfijas un interpunkcijas nosacījumi;
- teksta valodas kvalitāte atbilstoši literārās valodas normām.

Uzdevumi ir veidoti tā, lai pārbaudītu visus četrus izziņas darbības līmeņus, tāpēc uzdevumu formulējumos izmantoti atbilstošā izziņas darbības līmeņa rīcības vārdi. Uzdevumu formulējumi ir kompleksi, proti, vienā uzdevumā ir ietvertas vairākas izziņas darbības, formulējot uzdevumu nosacījumus. Katrs izziņas darbības līmenis ir nošķirts uzdevuma nosacījumos, līdz ar to skolēnam ir iespēja izpildīt katra izziņas līmeņa darbību atsevišķi, sākot ar I līmeni un beidzot ar III vai IV. Uzdevuma formulējumos ir izmantots viens vai vairāki ievadteikumi, lai palīdzētu skolēnam saprast uzdevuma saturisko ievirzi. Vairāku uzdevumu nosacījumos iekļauta arī informācija par atbildes apjomu, piemēram, norādot teikumu skaitu, teikumu struktūru, vārdu skaitu, piemēru skaitu. Ar īpašu simbolu (piktogrammu) ir atzīmēti uzdevumi, kuru atbildēs tiek vērtēta skolēna valodas kvalitāte (gramatikas, ortogrāfijas un interpunkcijas normu ievērošana).

Eksāmena 1. daļā tiek vērtēti šādi SR veidi:

- zināšanas un izpratne;
- argumentēšana;
- valodas kvalitāte.

2. daļa. Tekstveide (argumentētā eseja/pārspriedums)

Skolēns raksta noteikta apjoma (300 – 350 vārdu) argumentēto eseju vai pārspriedumu par kādu aktuālu kultūras, literatūras vai valodniecības jautājumu, kas ir tematiski saistīts ar teksta analīzes uzdevumos izmantoto tekstu (1. teksts). Argumentu izstrādei tiek piedāvāts vēl viens teksts (2. teksts).
Izvēlei tiek piedāvāti divi argumentētās esejas/pārsprieduma temati –

- viens no tiem ir noformēts kā citāts,
- otrs ir formulēts vispārīgi atbilstoši 1. un 2. teksta tematikai.

Skolēns raksta argumentēto eseju vai pārspriedumu par vienu no diviem piedāvātajiem tematiem pēc izvēles. Izvēlēto teksta žanru – argumentētā eseja vai pārspriedums – skolēns uzraksta 2. daļas atbilžu lapā norādītajā vietā pirms izvēlētā temata formulējuma precīzas pārrakstīšanas. Kad teksts ir pilnībā pabeigts, skolēns saskaita vārdus uzrakstītajā tekstā un ieraksta vārdu skaitu 2. daļas atbilžu lapā tam paredzētajā vietā.

No saturiskā viedokļa argumentētās esejas/pārsprieduma temati veidoti atbilstoši standarta satura modulim "Valoda un sabiedrība":

- aktuālā valodu situācija Latvijā;
- valodas un kultūras nozīme identitātes veidošanas procesā.

No strukturālā viedokļa argumentētās esejas/pārsprieduma izstrādē tiek vērtēti jautājumi, kas definēti norādītajos satura moduļos.
"Mediji, valoda un ietekme":

- vēstījuma aktualitāte, mērķis, kā arī žanrs, struktūra, funkcijas;
- viedokļa izpratne, viedokļa uzbūve, argumentācija;
- regulēta lingvistiskā uzvedība, ievērojot ētikas normas.

"Stilistika":

- valodas funkcionālie stili un tiem raksturīgās pazīmes;
- valodas līdzekļu izvēle un lietojums, stilistiskā iederība;
- autora individuālā stila īpatnības valodā.

"Valodas struktūra":

- valodas sistēma, dažādu valodas līmeņu vienības;
- teksta valodas kvalitāte atbilstoši literārās valodas normām.

Eksāmena 2. daļā tiek vērtēti šādi SR veidi:

- tekstveide;
- argumentēšana;
- teksta stilistika;
- valodas kvalitāte.

3. daļa. Runa un saziņa

Eksāmena mutvārdu daļā skolēns izsaka viedokli (3-5 minūtes) par noteiktu izlozētu tekstu, kas dots eksāmena mutvārdu daļas biļetē. Viedokli skolēns sagatavo, izmantojot 3 jautājumus/uzdevumus, kas doti katrā biļetē un atbild uz intervētāja uzdotajiem 2 jautājumiem, kas pieejami mutvārdu daļas materiālos.
Skolēns 20 minūtes individuāli gatavojas izteikties par tekstu un dotajiem jautājumiem/uzdevumiem izlozētajā biļetē. Skolēns var veikt pierakstus savām vajadzībām gan teksta lapā, gan uzmetuma lapā.

Pasvītrojumus un citas nepieciešamās piezīmes tekstu lapā skolēns drīkst veikt arī ar krāsu zīmuļiem vai flomāsteriem.

3.daļas norisei katrai eksāmena mutvārdu daļas norises dienai sagatavots atšķirīgs biļešu komplekts. 1. dienai – 1.-12. biļete, 2. dienai – 13.-24. biļete un 3. dienai – 25.-36. biļete. Katras dienas komplektā ietilpst seši daiļliteratūras teksti un seši dažādu funkcionālo stilu un žanru teksti (kopā 12 teksti) un mutvārdu daļas intervētājam paredzētie jautājumi.

Tekstu apjoms ir 400 – 500 vārdi.

Daiļliteratūras teksti ir no dažādu laiku un dažādu žanru daiļliteratūras.

Citu funkcionālo stilu un žanru teksti prezentē stilu funkcionālo daudzveidību, piemēram, zinātniska stila teksts (zinātnisks raksts, zinātniska recenzija, literatūras apskats, monogrāfija u. c.) vai publicistiska stila teksts (intervija, publikācija, viedokļa raksts, notikumu apskats u. c.).

Visu funkcionālo stilu piemēri nav pārstāvēti.

Piedāvātie teksti ietver dažādu nacionālās valodas paveidu pazīmes (sociolekts, reģiolekts, profesiolekts u. tml.).

Eksāmena mutvārdu daļas norisi ieraksta datnēs, izmantojot attiecīgās iestādes datortehniku un Valsts izglītības satura centra izstrādāto programmatūru atbilstoši valsts pārbaudes darbu norises darbību laikos noteiktajai kārtībai.

Eksāmena mutvārdu daļā tiek vērtēti šādi SR veidi:

- temata atklāsme;
- argumentēšana;
- mijiedarbība saziņas procesā;
- valodas kvalitāte.

No saturiskā viedokļa izlozes jautājumi tiek veidoti atbilstoši norādītajiem standarta satura moduļiem un SR.

“Valoda un sabiedrība”:

- aktuālā valodu situācija Latvijā;
- valodas un kultūras nozīme identitātes veidošanas procesā.

“Mediji, valoda un ietekme”:

- viedokļa izpratne, viedokļa uzbūve, argumentācija;
- regulēta lingvistiskā uzvedība, ievērojot ētikas normas.

No strukturālā viedokļa runas un saziņas daļā tiek vērtēti jautājumi, kas definēti satura moduļos

“Stilistika” –

- valodas līdzekļu izvēle un lietojums, stilistiskā iederība;

“Valodas struktūra” –

- teksta valodas kvalitāte atbilstoši literārās valodas normām.

Mutvārdu daļas skolēna biļetēs iekļautie jautājumi/uzdevumi.

Katras skolēna izlozētās biļetes

1. jautājuma/uzdevuma varianti (atkarībā no teksta satura):

- formulē un raksturo teksta tematu;
- formulē un raksturo tekstā ietverto problēmu;
- raksturo teksta nolūku un pamato viedokli;
- raksturo teksta iespējamo adresātu un pamato viedokli;
- raksturo teksta aktualitāti.

2. jautājuma/uzdevuma varianti (atkarībā no teksta satura):

- kā, tavuprāt, tekstā izpaužas personas (autora/literārā tēla/intervētāja/intervējamā u.c.) individualitāte;
- raksturo, kā tekstā atklājas žanra pazīmes, pamato viedokli;

- raksturo teksta valodas īpatnības (leksiskās/morfoloģiskās/sintaktiskās);
- nosauc, ar kuriem atslēgvārdiem tu raksturotu šo tekstu, pamato savu izvēli;
- raksturo, kā teksts atklāj laiku/vidi/telpu.

3. jautājuma/uzdevuma varianti (atkarībā no teksta satura):

- par ko un kāpēc tu vēlētos sarunāties ar teksta autoru;
- kā šis teksts saistīts ar tavu pieredzi/ar taviem uzskatiem/tavu vērtību sistēmu;
- vai un kā, tavuprāt, teksts varētu bagātināt tavu dzīves pieredzi/personību;
- kādas pārdomas tev radās pēc teksta izlasīšanas/par ko teksts rosina domāt, pamato;
- kam un kāpēc tu ieteiktu izlasīt šo tekstu.

Pēc katra skolēna runas intervētājs izvēlas (atbilstoši izlozētā teksta un skolēna atbildes saturam) vienu no katras grupas piedāvātajiem jautājumiem/uzdevumiem (kopumā 2 jautājumus/uzdevumus) un secīgi uzdod tos skolēnam.

Tikai gadījumā, ja intervētājam piedāvāto jautājumu/uzdevumu klāsts nešķiet pilnībā atbilstošs konkrētajai saziņas situācijai (piemēram, nākas atkārtot skolēna runā jau minētu informāciju u. tml.), mutvārdu daļas intervētājs pēc skolēna runas var uzdot skolēnam **vienu** ar runas saturu un tekstu saistītu jautājumu/uzdevumu, **formulējot to pats**, bet otru izvēloties no piedāvātajiem.

Mutvārdu daļas **intervētāja izvēlei** piedāvātie jautājumi/uzdevumi.

1. jautājumu/uzdevumu grupa (jāizvēlas viens katram skolēnam):

- formulē un raksturo kādu no tekstā ietvertajām vērtībām;
- raksturo, kā autors ietekmē tevi kā lasītāju, pamato viedokli;
- kā teksts rosina rīkoties, mainīties, pamato viedokli;
- formulē un raksturo vienu tekstā iegūtu atziņu;
- kā (ar ko) šajā tekstā paustais varētu padarīt pasauli labāku, pamato viedokli;
- ar kādiem paņēmieniem autors ir padarījis tekstu (interesantu/savdabīgu/uztveramu/saprotamu/garlaicīgu/sarežģītu*).

2. jautājumu/uzdevumu grupa (jāizvēlas viens katram skolēnam):

- raksturo, kādas emocijas raisīja šis teksts;
- nosauc un pamato cēloņus, kas varētu traucēt uztvert teksta saturu (kuras ir sarežģītākās vietas tekstā, kāpēc?);
- kā, tavuprāt, šo tekstu varētu izmantot skolas mācību programmā kādā no mācību priekšmetiem;
- kas izglītojošs ir šajā tekstā;
- kādu jaunu, nezināmu informāciju uzzināji no teksta.

*no piedāvātajiem apzīmētājiem mutvārdu daļas intervētājs izvēlas skolēna atbildes saturam vienu piemērotāko.

4. Nepieciešamo resursu nodrošinājums

Eksāmena rakstu daļai nav nepieciešams tehniskais nodrošinājums. Mutvārdu daļas norisei nepieciešama datortehnika un Valsts izglītības attīstības aģentūras izstrādātā ieraksta programmatūra 2026. gadam, lai veiktu skolēnu atbilžu audio ierakstu.

5. Vērtēšanas kārtība un kritēriji

Katra eksāmena daļa tiek vērtēta atsevišķi, izmantojot noteiktu punktu skaitu un katram uzdevumam pielāgotu snieguma līmeņu aprakstu.

Katrai eksāmena daļai ir paredzēts noteikts punktu skaits, visu daļu kopējais maksimālais punktu skaits ir 100 punktu (4. tabula).

Atbilstoši Ministru kabineta 2019. gada 3. septembra noteikumu Nr. 416 "Noteikumi par valsts vispārējās vidējās izglītības standartu un vispārējās vidējās izglītības programmu paraugiem" 21.[1] punktam – valsts pārbaudes darbā vērtējums nav iegūts, ja darba kopvērtējums ir mazāks nekā 20 procenti. Skolēnam eksāmena kopvērtējumā ir jāiegūst vismaz 20 punkti no 100 maksimāli iespējamajiem. 20 % eksāmenā iekļauto testelementu reprezentē minimālo prasību kopumu. Šo prasību izpilde apliecina skolēna spēju izmantot galvenās valoddarbības prasmes. Eksāmena 1. daļā, skolēns demonstrē zināšanas un izpratni par latviešu valodas sistēmas jautājumiem un teksta autora izmantotajiem valodas līdzekļiem, iegūstot vērtējumu punktos un procentos arī par komplekso uzdevumu precīzi veiktiem atsevišķiem soļiem. Eksāmena 2. daļā formulē savu viedokli rakstos atbilstoši izvēlētajam tematam un veidojamā teksta žanram vismaz 150 vārdu apjomā. Eksāmena 3. daļā pēc 20 minūšu sagatavošanās laika spēj vismaz 3 minūšu ilgā runā formulēt viedokli par tekstu izlozētajā biļetē mutvārdos un īsi atbildēt uz intervētāja uzdotajiem jautājumiem, demonstrējot valodas kā domāšanas līdzekļa un saziņas līdzekļa funkciju, neizceļot valodas individualitāti un atbilsmi literārajām normām.

1. daļā jeb teksta satura un valodas līdzekļu analīzes daļā katru uzdevumu vērtē atsevišķi atbilstoši uzdevuma nosacījumiem un pielāgojot līmeņa snieguma aprakstu. Uzdevumos, kuri būs atzīmēti ar piktogrammu, tiks vērtēta skolēna valodas kvalitāte (gramatikas, ortogrāfijas un interpunkcijas normu ievērošana).

2. daļas jeb tekstveides (argumentētā eseja/pārspriedums) vērtēšanai izmanto 8 tekstveides vērtēšanas kritērijus un divus apakškritērijus 1. un 2. kritērijā (1. pielikums). Atsevišķā tabulā ir dots papildu skaidrojums kritēriju "Vārdu krājums un stils", "Gramatikas normas" un "Ortogrāfijas normas" kļūdu veidu izpratnei, to grupēšanai un vienotai vērtēšanai.

3. daļas jeb runas un saziņas vērtēšanai izmanto 5 mutvārdu daļas vērtēšanas kritērijus (2. pielikums).

Katrā uzdevumā ir norādīts maksimālais iegūstamo punktu skaits. Eksāmena vērtētājam ir pieejami kritēriji, pēc kuriem nosaka punktu skaitu, ko skolēns ieguvis. Skolēna rezultātus eksāmenā – iegūto punktu summu visā darbā, iegūto punktu summu katrā daļā – izsaka procentuālā novērtējumā.

Eksāmenā atbildi nevērtē, ja:

- uzdevums nav izpildīts;
- tekstveides daļā apjoms ir mazāks par 150 vārdiem;
- uzdevuma izpildē pilnībā ignorēti uzdevuma nosacījumi;
- darbā ir lasāmi cilvēka cieņu aizskaroši izteikumi;
- atbildes teksts nav izlasāms;
- atbildē ir vērojamas plaģiāta pazīmes.

6. Palīglīdzekļi, kurus atļauts izmantot eksāmena laikā

Darbs veicams ar tumši zilu vai melnu pildspalvu.

Eksāmena 1., 2. un 3. daļas izpildes laikā tekstu lapās, kas nav jāiesniedz vērtēšanai, skolēns drīkst veikt pasvītrojumus vai citas piezīmes, izmantojot krāsu zīmuļus vai flomāsterus.

Ja darbā izmanto citātu, nepieciešams norādīt arī tā autoru.

Pie izglītojamajiem un personām, kuras piedalās eksāmena nodrošināšanā, no brīža, kad viņiem ir pieejams eksāmena materiāls, līdz eksāmena norises beigām nedrīkst atrasties ierīces (planšetdators, piezīmjdators, viedtālrunis, viedpulkstenis u. c. saziņas un informācijas apmaiņas līdzekļi), kuras nav paredzētas Valsts pārbaudes darbu norises darbību laikos.

Lai nodrošinātu iespēju eksāmena norises telpā saņemt šūnu apraides paziņojumus un informāciju par turpmāko rīcību izglītojamo drošības nodrošināšanai oranžā brīdinājuma saņemšanas gadījumā, eksāmena vadītājs un eksāmena mutvārdu daļas intervētājs drīkst izmantot minētajam nolūkam viedtālruni ar izslēgtu skaņas signālu.

1. pielikums. 2.daļa. Tekstveides vērtēšanas kritēriji

Tekstveide – pārspriedums/argumentētā eseja *(maksimālais punktu skaits – 40; iegūtajai punktu summai tiek piemērots koeficients)*

Vērtēšanas kritērijs	Snieguma apraksts, punkti			
	1 punkts	**2 punkti**	**3 punkti**	**4 punkti**
1. Temata atklāsme (kopā 8p.) **1.1 Temata izpratne un vērtējums (4p.)***	Temats atklāts virspusīgi, vērojama novirze no tā, temata aktualitāte nav nosaukta.	Temats ir daļēji atklāts – tas ir sašaurināts vai paplašināts; temata aktualitāte ir nosaukta.	Temats ir izprasts un pietiekami atklāts; temata aktualitāte ir raksturota.	Temats ir izprasts un izvērsts; temata aktualitāte ir raksturota un pamatota.
1.2. Tematā risinātā problēma (4p.)*	Problēma pieminēta vispārīgi, frāžaini.	Problēma ir nosaukta, trūkst loģiska pamatojuma un personiskā vērtējuma.	Problēma ir skaidra, loģiski pamatota; ir patstāvīgi spriedumi, kas ietver personisko vērtējumu.	Problēma ir skaidra, loģiski pamatota, ir piedāvāts risinājums, patstāvīgi spriedumi izriet no personiskās pieredzes, var būt arī netipisks skatījums.
2. Argumentēšana (kopā 8p.) **2.1. Argumentu saikne ar tematu (4p.)***	Formulēti apgalvojumi, kas nav saistīti ar tematu vai pieteikto problēmu.	Formulēti vispārīgi vai sašaurināti apgalvojumi, kas daļēji atbilst tematam un pieteiktajai problēmai.	Formulētie apgalvojumi atbilst tematam un pieteiktajai problēmai. Viens no apgalvojumiem ir pārāk vispārīgs vai sašaurināts.	Formulēti skaidri un precīzi apgalvojumi, kas pārliecinoši atbilst tematam un pieteiktajai problēmai.

2.2. Argumentu izvērsums (4p.)* *Ja argumentēšanā izmantota informācija **tikai** no dotajiem tekstiem, maksimālais vērtējums – 3 punkti*	Argumenti pierādīti ar vienpusējiem spriedumiem, kas pamatā balstīti uz savu pieredzi, nevis precīziem faktiem. Kultūras faktu nav.	Argumenti pamatoti ar vairākiem pierādījumiem, izmantojot gan vispārīgus, nekonkrētus, arī neprecīzus faktus, gan savu pieredzi. Izvērsts viens kultūras fakts, pieļaujamas 2 faktu kļūdas.	Argumenti pamatoti ar iederīgiem pierādījumiem, izmantojot faktus, kas pēc nepieciešamības papildināti ar savu pieredzi. Izvērsti 2 vai 3 kultūras fakti, ir pieļaujama maznozīmīga faktu kļūda, kas neietekmē saturu.	Argumenti pamatoti ar precīziem un iederīgiem pierādījumiem. Mērķtiecīgi izvēlēti un izvērsti vismaz 3 kultūras fakti, tie vispārināti un pēc nepieciešamības papildināti ar savu pieredzi. Faktu kļūdu nav.
3. Teksta struktūra, žanrs un apjoms (4p.)* *Teksta struktūru vērtē atbilstoši skolēna norādītajam teksta žanram (argumentētā eseja/pārspriedums). Ja teksta žanrs nav norādīts, kritērijā atņem 1 punktu.* ***Ja teksta apjoms ir mazāks par 150 vārdiem, darbu nevērtē.***	Teksta struktūra nav atbilstoša žanram; dalījums rindkopās neprecīzs, nepārdomāts vai/un haotisks. Teksta apjoms nav pietiekams temata atklāsmei – 150 – 249 v. (kritērijos - *gramatikas normas, ortogrāfijas normas, interpunkcijas normas* - kļūdu skaitu reizina ar 2).	Teksta struktūra daļēji atbilst žanram; dalījums rindkopās ir nepilnīgs – kāda rindkopa ir pārāk īsa vai pārāk izvērsta; trūkst tematiskas pārejas. Teksta apjoms daļēji atbilst nosacījumiem – 250 – 299 v..	Teksta struktūra pamatā atbilst žanram; teksta daļas ir daļēji tematiski saistītas; ir ievērots dalījums rindkopās. Teksts atbilst prasītajam apjomam. Pārsniegts apjoms neietekmē vērtējumu.	Teksta struktūra atbilst žanram; teksta uzbūve ir loģiska un mērķtiecīga, teksta daļas ir tematiski saistītas; ir ievērots dalījums rindkopās. Teksts atbilst prasītajam apjomam. Pārsniegts apjoms neietekmē vērtējumu.
4. Teksta autora individualitāte (4p.)*	Teksts ir stereotipisks un šablonisks.	Tekstā fragmentāri vērojamas autora individualitātes izpausmes.	Teksta saturā izpaužas autora individualitāte.	Tekstā pārliecinoši izpaužas autora individualitāte, personība, uzskati un redzesloks.

5. Vārdu krājums un stils (4p.)**	Vārdu krājums vienveidīgs, tas apgrūtina teksta uztveri. Nav ievērots vienots teksta stils; izteiksmes līdzekļi izmantoti haotiski.	Vārdu krājums ir pietiekams, ir vērojamas atkāpes no valodas stila, tas neapgrūtina teksta uztveri. Daļēji ievērots teksta stils; izteiksmes līdzekļu izvēlē nav vērojams mērķtiecīgs nolūks.	Vārdu krājums ir pārdomāts, funkcionāli un semantiski precīzs. Ir ievērots teksta stils; izteiksmes līdzekļi ir mērķtiecīgi izvēlēti un stilistiski iederīgi.	Vārdu krājums ir pārdomāts, daudzveidīgs, funkcionāli un semantiski precīzs *(individuālā valodas stila pazīmes)*. Teksta stils ir pārdomāts; izteiksmes līdzekļi ir mērķtiecīgi, stilistiski iederīgi un iedarbīgi.
6. Gramatikas normas (4p.)**	7–10 kļūdas***	4–6 kļūdas	1–3 kļūdas	Ievēroti vārdu veidošanas, vārdu formu un teikumu veidošanas, teikuma daļu attieksmju nosacījumi. Nav kļūdu.
7. Ortogrāfijas normas (4p.)**	7–10 kļūdas***	4–6 kļūdas	1–3 kļūdas	Nav kļūdu.
8. Interpunkcijas normas (4p.)	7–10 kļūdas***	4–6 kļūdas	1–3 kļūdas	Nav kļūdu.

*** 0 punktu, ja konkrētais kritērijs nav novērtējams.**
**** Vārdu krājuma un stila, gramatikas, ortogrāfijas kļūdu veidi (tabula pielikumā).**
***** 11 un vairāk kļūdu** (kritēriji: *Vārdu krājums un stils. Gramatikas normas. Ortogrāfijas normas. Interpunkcijas normas*.) – **0 punktu.**

Atbildi nevērtē (**punkti netiek iegūti nevienā vērtēšanas kritērijā**), **ja**
● uzdevums **nav izpildīts** (pārstāstīts doto tekstu saturs, teksts neatbilst argumentētās esejas/pārsprieduma žanram (piem., vēstījums, apraksts, atstāstījums u. tml.) izveidots cits temata formulējums un teksta saturs nav saistāms ne ar vienu no piedāvātajiem tematiem);
● darba saturs neatbilst **nevienam** no piedāvātajiem tematiem;
● darbs neatbilst apjomam (mazāk par 150 vārdiem);

- darbs nav salasāms vai teksts atrodas ārpus tekstam paredzētā laukuma;
- darbā ir vērojamas plaģiāta pazīmes;
- darbā ir lasāmi cilvēka cieņu aizskaroši izteikumi.

Vārdu krājums un stils. Kļūdu veidi**	**Gramatikas kļūdu veidi****	**Ortogrāfijas kļūdu veidi****
• Vārda nozīmes neizpratne/ neatbilstošas nozīmes vārds. • Neatbilstošs tās pašas vārdšķiras vārds. • Kalkēts vārds. • Vārds svešvalodā. • Liekvārdība, vienas saknes vārdu pārmērīgs atkārtojums. • Valodas stilam neatbilstošs vārds. • Neloģiski izteikumi, saturiski neloģisks teikums.	• Neprecīzi piedēkļi/priedēkļi. • Salīdzinājuma formu nepareizs lietojums. • Nenoteiktās/noteiktās galotnes nepareizs lietojums. • Neprecīzs locījums/skaitlis/dzimte. • Darbības vārda formu neprecīzs lietojums. • Vārdu formveidošanas kļūdas. • Kļūdas prievārdu, saikļu lietošanā (ka/kad; jeb). • Nepamatota personas un laiku maiņa. • Nepamatoti izlaists vārds teikumā. • Nepamatoti atdalīti un nepareizi novietoti palīgteikumi, kļūdas sintaktisko saistījumu izveidē. • Nepilnīgi, nepabeigti teikumi, neloģiska vārdu secība teikumā.	• Nav ievērota latviešu valodas vārdu pareizrakstība (īso un garo patskaņu, divskaņu pareizrakstība vārdos un vārdformās, pareizs līdzskaņu lietojums vārdu saknē, galotnē un vārdformās, priedēkļu un piedēkļu lietojums vārdos un vārdformās, diakritiskās zīmes trūkums). • Nav ievēroti literārās valodas vēsturisko miju nosacījumi. • Kopā/ šķirti rakstāmi vārdi. • Lielo sākumburtu lietošana saliktajos nosaukumos, īpašvārdu rakstība. • Svešvārdu pareizrakstība, cittautu īpašvārdu atveide. • Vārdu saīsināšana. • Vārdu dalīšana pārnešanai jaunā rindā. • Neuzmanības kļūdas (izlaisti/lieki/pārstatīti burti, trūkst galotnes utt.). • Latviešu valodas alfabētam neatbilstošu burtu lietojums.

2. pielikums. 3.daļa. Runas un saziņas vērtēšanas kritēriji

Mutvārdu (runa un saziņa) daļa *(maksimālais punktu skaits – 20)*

Vērtēšanas kritērijs	**Snieguma apraksts, punkti**			
	1 punkts	**2 punkti**	**3 punkti**	**4 punkti**
1. Runas saturs *(Biļetē formulēto jautājumu/uzdevumu izpratne un izvērsums skolēna veidotā teksta saturā)*	Jautājumi/uzdevumi izprasti virspusīgi, skolēna veidotā teksta saturā vērojama daļēja novirze no temata un/vai skatījums uz jautājumiem/uzdevumiem ir vienkāršots, shematisks, virspusīgs un bezpersonisks un/vai pārliecinoši atstāsta tekstu.	Jautājumi/uzdevumi ir daļēji atklāti – tie ir sašaurināti vai paplašināti un/vai skatījums uz tiem ir fragmentārs vai vienpusīgs, vienkāršots personiskais vērtējums un/vai vērojams teksta pārstāsts.	Jautājumi/uzdevumi ir izprasti un pietiekami izvērsti skolēna veidotā teksta saturā; skatījums uz jautājumiem/uzdevumiem ir strukturēts, tajā ir patstāvīgi spriedumi, kas ietver personisko vērtējumu.	Jautājumi/uzdevumi ir izprasti un pārliecinoši izvērsti skolēna veidotā teksta saturā; skatījums uz jautājumiem/ uzdevumiem ir pārdomāts un radoši strukturēts, tajā ietverti patstāvīgi spriedumi, kas ir mērķtiecīgi pamatoti un ietver personisko vērtējumu.

1. Argumentēšana	Formulēti neskaidri vai nepilnīgi apgalvojumi, tie nav saistīti ar uzdevumiem/ jautājumiem; argumenti pierādīti ar vienpusējiem spriedumiem, kas pamatā balstīti uz savu pieredzi, nevis precīziem faktiem.	Formulēti pārāk vispārīgi vai pārāk sašaurināti apgalvojumi, kas neatklāj izpratni par uzdevumiem/ jautājumiem; argumenti pierādīti ar vairākiem pierādījumiem, izmantojot gan vispārīgus, nekonkrētus, arī neprecīzus faktus, gan savu pieredzi.	Formulēti skaidri un precīzi apgalvojumi, kas atbilst uzdevumiem/jautājumiem; argumenti pierādīti ar precīziem, pamatotiem un iederīgiem pierādījumiem, izmantojot nepieciešamo informāciju, precīzus faktus, kas var būt papildināti arī ar savu pieredzi.	Formulēti skaidri un precīzi apgalvojumi, kas pilnībā atbilst uzdevumiem/ jautājumiem, salīdzināti dažādi apgalvojumi, izvēloties situācijā atbilstošākos; argumenti pierādīti ar precīziem, pamatotiem un iederīgiem pierādījumiem, izmantojot daudzveidīgu informāciju, savu pieredzi, kā arī vispārinot, iesaistot kontekstuāli iederīgas atsauces un izmantojot iegūtās likumsakarības jaunā kontekstā.
2. Valodas kvalitāte	Sagatavotajā viedoklī par tekstu un atbildēs uz jautājumiem vārdu krājums ir nepārdomāts, funkcionāli un semantiski neprecīzs; tekstā regulāri tiek pārkāptas gramatikas (morfoloģijas un sintakses) normas, un tas apgrūtina teksta uztveri.	Sagatavotajā viedoklī par tekstu un atbildēs uz jautājumiem vārdu krājums ir daudzveidīgs, tomēr vairāki vārdi nav funkcionāli un/vai semantiski iederīgi kontekstā; tekstā bieži ir sastopamas gramatikas (morfoloģijas un sintakses) nepilnības un kļūdas, kas neapgrūtina teksta uztveri.	Sagatavotajā viedoklī par tekstu un atbildēs uz jautājumiem vārdu krājums ir pārdomāts, funkcionāli un semantiski prasmīgi izvēlēts; teksta gramatiskais (morfoloģiskais un sintaktiskais) noformējums atbilst komunikatīvajam nolūkam. Pieļautas dažas kļūdas sarežģītākās gramatiskās konstrukcijās.	Sagatavotajā viedoklī par tekstu un atbildēs uz jautājumiem vārdu krājums ir meistarīgi izvēlēts; teksts ir gramatiski precīzs, mērķtiecīgs un atbilst saziņas nolūkam un kontekstam. Nav gramatisku kļūdu vai pieļautas 1 vai 2 nebūtiskas (piemēram, pārteikšanās) kļūdas.

3. Runas plūdums un laika limita ievērošana *Laika limita uzskaite sākas no brīža, kad skolēns sāk runu, un tā attiecas tikai uz skolēna runas laiku.*	Mutvārdu tekstā valodas plūdums ir nevienmērīgs, daudz lieku paužu, kas traucē uztvert tekstu. Laika limits nav ievērots, skolēna runas ilgums ir mazāks par 3 minūtēm.	Mutvārdu tekstā ir liekas pauzes, bet tas netraucē uztvert tekstu. Laika limits pamatā ir ievērots, vai arī vērojamas nelielas nobīdes.	Mutvārdu tekstā ir vienmērīgs valodas plūdums. Laika limits ir ievērots.	Mutvārdu tekstā ir vienmērīgs valodas plūdums, runā prasmīgi izmantotas balss intonācijas. Laika limits ir ievērots.
5. Mijiedarbība saziņas procesā, jautājumu izpratne, atbilžu saturs un izvērsums* ***0 punktu**, ja skolēns nespēj vai atsakās atbildēt uz jautājumiem.*	Daļēji ievēro runātāja kultūru. Atbildot uz jautājumiem, veido ļoti īsas, nepārliecinošas atbildes.	Pamatā ievēro runātāja kultūru. Atbild uz jautājumiem strukturēti, tomēr atbildēs trūkst precizitātes.	Ievēro runātāja kultūru. Atbild uz jautājumiem pārdomāti, strukturēti un precīzi.	Ievēro runātāja kultūru. Atbild uz jautājumiem pārdomāti, strukturēti, pārliecinoši, precīzi un izvērsti.
Runas traucējumus, akcentu un neverbālos izteiksmes līdzekļus nevērtē Atbildi nevērtē, ja ● uzdevums nav izpildīts vai tā izpildē ignorēti uzdevuma nosacījumi; ● atbildē ir ietverti cilvēka cieņu aizskaroši izteikumi.				